

PSYCHOLOGIE A INTERNET

Dana Dobrovská

ŠMAHEL, D.: *Psychologie a internet – děti dospělými, dospělí dětmi*. Praha : Triton, 2003, 158 s. ISBN 80-7254-360-1

Autor je dvojnásobným absolventem magisterských oborů Masarykovy univerzity (fakult informatiky a sociálních studií) a současným doktorandem katedry psychologie téže univerzity.

Publikace se člení do 6 kapitol, závěrečného shrnutí a technicko-psychologického slovníku. Úvodní kapitola charakterizuje specifika virtuálního světa internetu – „*prostředí bez zábran*“, se všemi pozitivními a negativními důsledky. Autor poukazuje na subjektivní a objektivní anonymitu internetu, přenos a projekci ve virtuálním světě a další různorodé doprovodné jevy a vlivy na osobnost jedince (redukce úzkosti, možnosti blafování, lži, přetvářky, navození pocitu fyzického bezpečí, uvolnění, odreagování, zábavy apod.).

Další kapitola je věnována on-line identitě. Čtenář bez psychologického vzdělání uvítá vysvětlení pojmu *identita* (zde konkrétně podle Adamse), na něž navazuje popis on-line identity jako virtuální reprezentace jedince, se kterou však může člověk vědomě či nevědomě manipulovat. Toto riziko je větší zejména u mladých uživatelů internetu, jejichž osobnostní ukotvení není dosud stabilní.

Následující dvě kapitoly jsou zaměřeny na emoce a vztahy ve virtuálním prostředí. To na jedné straně nabízí příležitost sociálně handicapovaným jedincům kontakty navázat (internet tu funguje do určité míry jako *trenažér sociální komunikace*), na druhé straně však představuje riziko, že zůstane trvalou nefunkční náhražkou mezilidských vztahů. Autor poukazuje na zajímavý fenomén používání *emotikon*, která částečně kompenzují absenci prostředků nonverbální komunikace, pro prostředí internetu typickou. Závislost na internetu představuje další negativní důsledek stále intenzivnějšího pronikání internetu do *osobního prostoru* jedince.

Psychologická problematika on-line komunikace s širokým spektrem otevřených témat (např. plíživý vstup a vývoj *computerspeaku* do verbální komunikace dnešní mládeže) nenašla dosud odpovídající odezvu v odborné komunitě psychologů, pedagogů a sociologů. Text Davida Šmahela by mohl větší zájem o problematiku facilitovat.

*PhDr. Dana Dobrovská, CSc., Masarykův ústav vyšších studií ČVUT, katedra inženýrské pedagogiky, Horská 3, 128 00 Praha 2,
e-mail:dobrovd@muvs.cvut.cz*